

ПОЛІТИКА

Газета Верховної Ради України

№ 132 (882) ♦ Четвер, 14 липня 1994 року ♦ Ціна договірної

Парламентська хроніка

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

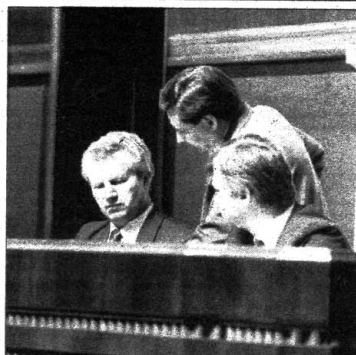

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У морському питанні води не лилося

Ранкове засідання 13 липня

Головуючий на засіданні Голова Верховної Ради України О. Мороз одразу запропонував розпочати роботу сесії з угодження деталей порядку денного, над яким депутати працювали напередодні, і перейти до розгляду його пунктів. Отож з доповіддю про проект Закону України «Про виключну (морську) економічну зону» виступив член колегії Міністерства закордонних справ країни начальник договірно-правового управління О. Чалий. Він повідомив, що цим документом наша держава бере на себе обов'язки раціонально використовувати свою економічну морську зону. Водночас доповідач обґрунтував нагальну потребу в такому законодавстві, яке захищало б економічну зону

від вторгнення риболовецьких суден інших країн і незаконного промислу риби. О. Чалий додав, що законопроект розроблено у відповідності до міжнародного морського права.

Депутати присікли цікавилися розвитком морського законодавства від часів існування УРСР, як новий законопроект узгоджується з ним. Особливо депутати турбувало питання про залобігання екологічному забрудненню морів. З цієї проблеми лунало чимало питань до доповідача, пропозиції від мікрофонів. Після доповіді депутати обговорили пропонування законопроект. Вирішено було передати його на допрацювання у відповідні комісії, щоб опісля розглянути у другому читанні.

Леонід КУЧМА: ПЕРШОЧЕРГОВУ УВАГУ ТРЕБА ПРИДІЛЯТИ ЕКОНОМІЦІ

«У своїй діяльності на посту Президента країни я в першу чергу приділяю увагу економіці», — заявив журналістам новий глава Української держави Леонід Кучма. Він також підкреслює необхідність консолідації суспільства без поділу на захід і схід. За його словами, «без єднання держава не має майбутнього».

Прибувши з Дніпропетровська до Києва, де він перебував під час другого туру голосування в колі сім'ї, Леонід Кучма готується до вступу на посаду. Як повідомив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз, Президент, він же і народний депутат, візьме участь у роботі сесії.

До речі, цими днями повинно вирішитися питання про передачу президентської влади в країні. Справа в тому, що українським законодавством не передбачено її механізму. Штаб Леоніда Кучми розташований у приміщенні Українського союзу промисловців і підприємців.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ Про відзначення 900-ліття заснування міста Теревовлі

Ураховуючи визначну роль міста Теревовлі у становленні й утвердженні української державності, збереженні та примноженні національних традицій:

1. Підтримати ініціативу представника Президента України у Тернопільській області та Тернопільської обласної Ради народних депутатів щодо відзначення 900-ліття з часу заснування міста Теревовлі, яке виповнюється 1997 року.

2. Кабінету міністрів України:

— утворити Організаційний комітет з підготовки до відзначення 900-ліття заснування міста Теревовлі;

— розробити за участю Академії наук України та Тернопільської обласної Ради народних депутатів заходи щодо відзначення 900-ліття заснування міста Теревовлі, в яких передбачити, зокрема, соціально-культурний розвиток міста, включаючи відновлення пам'яток старовини і завершення будівництва міського Будинку культури, проведення історико-археологічних досліджень, видання наукових праць і літературних творів, публікації у пресі та затвердити їх у тримісячний строк.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 8 липня 1994 року.

Сніває будадура в Криму

Великим концертом у приміщенні Кримського українського музично-драматичного театру завершилося гастрольне турне Капели бандуристів імені Тараса Шевченка з Північної Америки. Прославлений колектив побував у Одесі, Миколаєві, Херсоні, Феодосії, Севастополі, Ялті, Алушті. Окрім українських творів, капела з великим натхненням виконала кримськотатарську пісню «Шіи Ялтазан» (обробка Лілія Блахшіна). За 76 років існування колективу це друга його поїздка в Україну (перша — влітку 1991 року). Художній керівник Володимир Колесник дуже задоволений тим гастрольним турне. «Ми відчули», — сказав він у розмові з нашим кореспондентом, — що ніякого роздвоєння України не існує. Це засвідчили і концерти нашої капели в південних регіонах держави».

Вулиця новосілі

Як повідомив прес-центр Міністерства України у справах національностей та міграції, у селі Верховині Мелітопольського району на Запоріжжі з'явилася нова німецька вулиця. мешканці Верховини одразу запросили на гостини до себе друзів з Німеччини.

Шасили новосілі, не гнучи часу, влаштувалися на роботу: є серед них учителі, зоотехніки, люди різних спеціальностей.

ОФІЦІЙНИЙ ДОКУМЕНТ ПРЕЗИДЕНТУ

14 липня новому главі Української держави Леоніду Кучмі буде вручено офіційний документ про обрання його на пост Президента України. Про це кореспондентів Укрінформу повідомив заступник голови Центроборком Валентин Киренко.

Поки що не визначено дату церемонії вступу Леоніда Кучми на посаду. Але згідно з законодавством новий Президент офіційно вступить на посаду після прийняття ним присяги на пленарному засіданні Верховної Ради країни.

Л. Д. КУЧМИ

Шановний Леоніде Даниловичу!

Поздоровляю з обранням Президентом України.

Бажаю, щоб Ваша діяльність на цій високій посаді забезпечила дальший розвиток України на шляху демократизації, економічних реформ, соціального захисту людей, сприяла підвищенню міжнародного авторитету нашої держави.

Л. КРАВЧУК

ПОЗДОРОВЛЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА РОСІЇ

Президент Росії Борис Єльцин надіслав вітальну телеграму на адресу Президента України Леоніда Кучми. У тексті телеграми, розповсюдженому прес-службою глави російської держави, говориться:

«Дорогий Леоніде Даниловичу, щиро вітаю Вас у зв'язку з обранням на високій пост Президента України».

Знову підтверджую прагнення Росії і надалі неухильно проводити ліній на подальший розвиток з незалежною, суверенною Україною рівноправних і взаємовигідних відносин дружби і справжнього партнерства. Сподіваємося на аналогічний підхід і з української сторони.

На тверде переконання російського керівництва, всебічне і активне співробітництво Росії та України, які тісно зв'язані віковими узами дружби, спільною історією, стісною та культурною близькістю, сприяло б економічному прогресу і гарантуванню безпеки наших держав, повною мірою відповідає б інтересам всього міжнародного співтовариства. Впевнений, що разом з Вами будемо конструктивно і плідно працювати, зміцнювати дружбу між братніми російським та українським народами.

Бажаю Вам, шановний Леоніде Даниловичу, великих успіхів у Вашій діяльності на чолі Української держави.

З повагою
Б. ЄЛЬЦИН.

Продиктовано в номер

З метою зміцнення суверенітету

Угоду про українсько-латвійське військово-співробітництво підписали міністри оборони України і Латвійської Республіки під час офіційного візиту глави військового відомства Латвії в Україну.

Перший документ, який визначив взаємовідносини двох держав у військовій сфері, Віталій Радецький і Валдіс Павловскіс прийняли у результаті переговорів з проблем будівництва національних збройних сил, участі двох країн у програмі НАТО «Партнерство заради миру», гарантування європейської безпеки.

Коровий з нового врожаю

Перший урожай з нового врожаю випекли хлібороби села Устя у день проголошення результатів виборів Президента України. Хліб виявився смачним — добра прикмета для Президента. Хлібороби Кам'янця-Подільського району на Хмельниччині включилися у живну кампанію. У всіх господарствах уже завершено косовицю гороху, йде збирання озимого ячменю. У середньому кожний гектар дає по 33 центнерів. Значно вищі врожай у господарствах «Незалежність», «Мрія», «Україна», «Піддень», імені Леніна.

Найкращий урожай у хліборобів Городоцького району — по 40 центнерів з гектара.

Літо — дітям на радість

Цього року в оздоровчих таборах Волинні відпочинуть і поправлять здоров'я білші як шість тисяч дітей. Фармацевтична, культурна і медичне обслуговування для них — за рахунок фонду соціального страхування. Майже чотири тисячі дітей з мамами, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, відпочивають на берегах Чорного і Азовського морів, набиравшись сил і здоров'я на курортах Трускавця, Моршини, в санаторії «Лісова пісня» на Волині.

Новий воєнний блок?

Про необхідність почати консультації на різних рівнях, у тому числі й воєнному, з огороження проблеми створення системи колективної безпеки в азатсько-тихоокеанському регіоні висловилися міністр оборони Росії П. Граčov. «Цей процес», — заявив він у ході переговорів з китайським міністром оборони Чі Хаотянем, — має проходити без будь-якого тиску, водночас є певні особливості колективної безпеки в регіоні, що відрізняються від подібної системи в Європі.

«Распутін» з Німеччини, «Янке» — з України

Тернопільську відвідала група представників німецьких ділових кіл на чолі з радником уряду Федеративної Республіки Німеччина з проблем перероблення сільськогосподарської сировини Мартіном Ганнеманом. Мета поїздки — подальший розвиток партнерських стосунків з виробничими областями. А вже початок співробітництва вже покладено: німецька фірма «Янке» заснувала в Україні 15 сілпінних підприємств з випуску фруктових соків, зокрема з агрофірмою «Вікторія» Борщівського району. Нині «Янке» має угоду з об'єднанням «Тернопільспирт» про виробництво спирту, а інша фірма, «Штетлер», шукає в Україні замовників на власну продукцію — хімічні засоби захисту рослин.

ПРИВАТИЗАЦІЯ: ЗУПИНИТИ ЧИ НІ?

Денне і вечірнє засідання 12 липня

Протягом денного та вечірнього засідання депутати продовжували обговорювати питання про вдосконалення механізму приватизації в Україні і посилення контролю за її проведенням. Після того, як зі звітном про виконання Державної програми приватизації державна в 1993 році і в першому півріччі 1994 року виступив голова Фонду державної України В. Прядко, слово взяв голова постійної Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством О. Таранов. Він наголосив, що приватизація сьогодні здійснюється без соціальної справедливості, без реальної оцінки вартості державної, без визначення частки кожного громадянина у цій власності. Крім того, відбувається поєднання корупцізація, яка призводить до розчуження високотехнологічних підприємств, а відтак до їх втрати. На думку О. Таранова, ФДМ сьогодні не контролює і не захищає інтереси держави і єдиним своїм завданням вважає приватизувати все і чим скоріш. Виходячи з цього, О. Таранов запропонував проект постанови «Про суттєве вдосконалення механізму приватизації в Україні і посилення контролю за її проведенням». Зокрема пункт 3 цієї постанови передбачає зупинення оформлення договорів купівлі-продажу, а також інших способів відчуження державного майна в процесі приватизації до розробки Кабінетом міністрів нової

методики оцінки вартості майна об'єктів, що приватизуються. Оскільки питання зупинення приватизації зачіпає інтереси всіх громадян України, то немає нічого дивного, що надалі дискусія здебільшого точілася довкола цього пункту. Наскільки полемічними були думки депутатів, можна судити хоча б з того, що дуже часто навіть члени однієї фракції не мали з цього питання узгодженої позиції. Причому поєднокі доходили аж до того, що пропонували «тримати курс на відновлення загальносоюзної власності Союзу Радянських Соціалістичних Республік» (В. Терещук).

В. Ренко (фракція комуністів) закликав зупинити дію закону про приватизацію. В. Пинзеник (група «Реформи»), навпаки, наголосив, що «велика сімка» прийняла рішення про допомогу Україні, але якщо така постанова буде прийнята, то про допомогу можна буде забути. Хоча це тільки один аспект його виступу — на думку В. Пинзеника, сьогодні найбільше шкодить те, що дуже часто державну власність використовують як приватну, тобто, голосуючи за зупинення приватизаційних процесів, депутати самі проголосовують за масову злину приватизацію.

І. Юхновський (фракція «Державність») запропонував доручити комісії доопрацювати постанову і повернутися до цього питання вочисту.

В. Ампилов (Міжрегіональна депутатська група) наголосив, що приватизація має тривати, але в рамках закону.

С. Жовтук (фракція Народного Руху України) зазначив, що коли Верховна Рада хоче припинити приватизацію, то, очевидно, треба голосувати за проект постанови, внесений комісією, і закласти підтримку проекту постанови, поданий депутатською групою «Реформи».

Після обговорення із заключним словом виступив В. Прядко. Він підкреслив, що для того, щоб змінити методику оцінки майна, потрібно внести відповідні зміни до законодавства. А щодо заперечень, що поданий проект постанови не зупиняє приватизації, то, на думку В. Прядка, це не так: прийняття постанови є прямим зупиненням приватизаційних процесів.

Врешті-решт на пропозицію головування О. Мороза постанову, внесеною Комісією з питань економічної політики і управління народним господарством, було прийнято за основу, з чим до 30 липня її було доопрацьовано із врахуванням пропозицій депутатів, фракцій та груп.

Під кінець засідання Верховна Рада проголосувала за звільнення з посади голови СБУ Є. Марчука і затвердження голови СБУ В. Маликова, що до цього працював першим заступником голови.

Сергій ЛАВРЕНКО.

Інтерв'ю в кулуарах

Сергій Драгомаєцький, голова Комісії Верховної Ради з контролю за приватизацією:

Приватизація — питання ефективності, а не ідеології. Тому наша комісія виступає проти того, щоб приватизацію розглядали як спосіб формування частини бюджету. Цей процес — перехід до ефективних господарських форм. Вважаємо, що Верховна Рада і відповідні комісії сьогодні не є готові це питання розглянути. Необхідно же попрацювати за декілька днів. Нама комісія, яка, до речі, створена лише тижнем тому, проти того, щоб приватизація була зупинена взагалі. Але ми за зупинку тієї приватизації, яка відбувається за готівку через аукціони і комерційні конкурси. Чому? Тому що такі легалізують кримінальний капітал.

Наша держава, на жаль, занурена в ті сфери, де вона не повинна була з'являтися й близько. Ну, а транспорт, зв'язок стратегічне виробництво — то її парафія. Втім, не слід записувати визначення підприємств, які треба приватизувати. Цього зробили не владі нікому і ніколи. Напаки, необхідно визначити ті підприємства, які не можуть бути приватизовані. До цього процесу ми підходимо творчо, стримано і збалансовано. Думка має панувати над емоціями.

Микола Жулинський, віце-прем'єр-міністр, народний депутат України:

— Категорично проти будь-якого рішення, спрямованого на згоргання приватизації. Вона повинна відбуватися і її слід стимулювати. Не можна погодитися із заявами, що, мовляв, Верховна Рада прагне зупинити приватизацію. Дуже важливо сьогодні

ні володіти питанням, бачити реальну картину того, що відбувається, які пріоритети для держави мають бути в тому процесі. Якщо збиратимось вичитати якісьабільше коштів для казни, то це марна справа. Такий підхід до приватизації хибний. Натомість насамперед треба стимулювати виробництво, за будь-яку ціну захотіти малий і середній бізнес. Фактично заради цього і повинна здійснюватися приватизація. Сьогодні лунають тверезі голоси з обох боків. Тому вірю, що драми не станеться, а процес йтиме. Вірно зауважив Голова Верховної Ради Олександр Мороз: наші нерозумні кроки, які поставлять на межу зриву приватизацію, насторожать західних промисловців, бізнесменів, інвесторів. Не обдумай рішення змінити ставлення до України з боку «великої сімки», яка збирається надати нам солідну матеріальну допомогу в розмірі чотирьох мільярдів доларів...

Михайло М'якоєвський, народний депутат України:

— Відсутність інформації призводить до того, що люди запитують: а що ж робити? Тому необхідно організувати справжню просвітницьку роботу, щоб кожна людина прийняла рішення, куди вкласти власний приватизаційний чек. Отож, інформація і розуміння питання істотно пом'якшують проблему. А поки що народ бачить лише те, що робиться у нього під боком, а не в масштабах держави. Як саме хтось хоче приватизувати. І називають це дуже важливо: прихватування. Гласність, і тільки вона, приведе до того, що цей важливий і необхідний український процес проходиться нормально, що в нього повернуть усі верстви населення...

Зачисав Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«На якомога міцніший союз з Росією»

Звернення Ю.Мешкова до народу України

Оприлюднено звернення президента Республіки Крим до народу України. У ньому Юрій Мешков, зокрема, зазначає: «Зі зміною політичного керівництва України, мабуть, вступити у нову фазу розвитку, оскільки А.Кучма відомий як державний діяч, який виступає за пріоритет економічних цінностей над політичними, з чим у республіці дуже солідарні». Далі у зверненні гово-

риться: «Сподіваюся, що новий Президент і всі громадяни України тепер візьмуть курс на відновлення дружби і взаємовідповідності співробітництва, на об'єднання наших зусиль в інтересах всіх жителів України, на якомога міцніший союз з Росією, Білоруссю та іншими державами СНД».

Ю.Мешков направив вітальну телеграму О.Лукашенку у зв'язку з обранням його

Президентом Білорусі, в якій висловлює вітальну зусилля республіки на відновлення єдиного економічного простору з Росією як основи нових інтеграційних процесів». Президент Республіки Крим сподівається на більш активну участь у цих процесах Криму й України, на розвиток відносин дружби та співробітництва між Кримом і Білоруссю.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

Олег Вітович:

ПРАЦЮЄМО НОРМАЛЬНО

Під час перерви між засіданнями Верховної Ради можна бачити, як депутати збираються в холлах за «своїми» столами і разяться. Це — групи та фракції. Коли виникає нова ситуація, ці формування у такій спосіб оперативно виробляють власну позицію, своє ставлення до того чи іншого питання, рішення чи кандидатури.

Тим часом у Верховній Раді України є депутати, які не заявляють себе ні в групах, ні у фракціях. Сьогодні таких — 20 чоловік. (Див. «Голос України» від 12 липня ч.р.). Як працюють «позафракційники» взагалі та в окремих, гарячих, ситуаціях, коли виникає непередбачуване питання і треба швидко виробити рішення?

Сьогодні про це розповідає народний депутат України Олег Вітович (Жидківський виборчий округ № 275, Львівська область):

— Працюємо ми абсолютно нормально. Більше того, принципи «неприданності» дає певні переваги. Якщо, скажімо, в групі трое чи четверо депутатів з однаковими політичними поглядами, які не вийшли до якихось депутатських об'єднань, вони можуть успішно працювати в одній із постійних комісій Верховної Ради. «Фракційники» зв'язано не ма-

ють, бо щодо них діє принцип фракційного представництва. Отож, працюємо. Різниця тільки в тому, що підготовка тих чи інших законопроектів іде не через фракції, а через постійні комісії.

Чи маємо ми симпатії до якихось депутатських формувань і чи підтримуємо їхню позицію? Знаєте, якісь особливих симпатій до існуючих

сьогодні фракцій чи груп ми не маємо. Тут наш підхід такий. Коли виникне важливе питання, одне об'єднання займає свою позицію, друге виробляє свою, третє теж. Ми дивимось, яке з тих рішень найконструктивніше, і голосуємо саме за таке.

Коли я кажу «ми», то виступаю, як правило, від групи по порядку п'яти чоловік — народних депутатів, які стоять на однакових чи близьких політичних позиціях. Це насамперед троє депутатів від УНА-УНСО (Українська Національна Асамблея — Українська національна самооборона), які не вийшли до жодних із фракцій. Крім того, більшість наших поглядів поділяють ще кілька депутатів, хоч вони й заявили себе у певних об'єднаннях, зокрема у групі «Державність».

Як оперативно виробити рішення? Фракції спішать на свої консультативні збори. У нас

є неформальний керівник, він висловлює свої зауваження, дає поради тим депутатам, які, як я вже сказав, стоять на одній чи близькій політичній платформі. Є, зрозуміло, спеціалісти з певних питань. Ми слухаємо судження знавців. Керівник висловлює позицію, і дискутувати нема сенсу. Діє принцип взаємодовіри та організаційної дисципліни. Наприклад, народні депутати від УНА — УНСО навіть з процедурних питань голосують однаково.

Чи варто нам об'єднуватися в «групу позафракційників»? Ні, не варто. Дуже сумнівно, щоб ці депутати могли виробити якийсь спільне рішення, визначити єдину позицію. Подивіться у список — там надто різні люди.

Ми будемо розповідати про них у наступних номерах газети.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Розраховують на конструктивні взаємовідносини

Зарубіжна преса і політичні діячі прихильно поспішили узгазу результати президентських виборів в Україні.

Зокрема представник держдепартаменту США Дж. Рісайд зробила заяву, в якій відзначається: «Обраний на Президента Л.Кучма відомий американським офіційним особам. На той час, коли він обіймав посаду Прем'єр-міністра, він зустрічався з американськими офіційними особами на різних рівнях. Ми особливо відзначаємо той факт, що Кучма досить позитивно висловився про необхідність здійснення термінових економічних реформ в Україні і підкреслював намір виконувати і надавати зобов'язання України з демократизації ядерних озброєнь. Обраний на пост Президента Кучма висловив в ході передвиборчої кампанії тверду підтримку тристоронній заяві президентів Єльцина, Клінтона та Кравчука...»

В США були позитивні і конструктивні стосунки з Президентом Кравчуком. Ми очікуємо продовження таких відносин з обраним на пост Президента Кучмою і на подальше поглиблення наших двосторонніх відносин з Україною».

Франція бажає новому Президентові України Л.Кучмі успіхів в економічних перетвореннях, необхідних для забезпечення розвитку і стабільності його країни, заявив офіційний представник міністерства закордонних справ Франції Р.Дюке. «Міжнародне співтовариство має намір допомагати Україні, але водночас вона сама має проявити незаперечне прагнення до економічних реформ, — підкреслює він. — Франція бажає, щоб новий Президент, уряд і парламент України відгукнулися на зусилля, які міжнародне співтовариство готує здійснити зі свого боку».

Проти поквальных оцінок результатів президентських виборів в Україні і Білорусі висловився міністр закордонних справ ФРН К.Кінгел. «Вибори принесли позитивні результати Кучмі й Лукашенку, відзначив він в інтерв'ю радіостанції «Дойчландфунк». Зараз висловлюють думки, що це може спричинити зміни політичного курсу цих країн, але я був би безсхвально згоден з поквальними аналізами й висновками. Це були демократичні вибори. Ми маємо поважати їх результати».

Японська «Юмюрі» в редакційній статті відзначає: «Л. Кучма відомий своєю близькістю до Росії, і в цьому зв'язку можна чекати на активізацію дій у напрямку економічної інтеграції країн СНД. Проросійський курс Києва дозволить, очевидно, пом'якшити незгоди, що існують у стосунках з Москвою у зв'язку з проблемами належності Кримського півострова і навколо Чорноморського флоту. Коли між Україною і Росією сформуються довірчі стосунки, стане можливим і передавання під контроль Москви близько 1700 ядерних боеголовок, що залишаються на українській території. А коли буде налагоджено постачання енергетичних ресурсів з Росії, то з'явиться можливість якнайскорішого закриття Чорнобильської АЕС. Разом з тим, бо Л. Кучма спирається на консервативні сили, можна чекати на уповільнення темпів приватизації державних підприємств і загальному процесу переходу до ринкової економіки. Існує також занепокоєння щодо можливості посилення впливу військово-промислового комплексу, що примусить керівництво України відмовитися від курсу на конверсію оборонної промисловості та піти на збільшення виробництва і експорту зброї».

«В Україні, на яку насувається крах, народ стоїть перед вибором: або продовження старої політики, або зміни. Мешканці республіки проголосували за зміни, — підкреслює англійська «Індепендент». — А ось Британія, США та інші західні країни, стривожені амбіціями Москви, були на боці Кравчука, якому вони були вдячні за обійняти Києва зобов'язання ядерної зброї».

«На спільну думку аналітиків, вибори в Україні та Білорусі дали Кремлю шанс частково компенсувати втрати, яких він зазнав після розпаду СРСР 1991 року, коли російські війська були вимушені відійти на сотні миль на схід від Центральної Європи, — вважає лондонська «Дейлі телеграф». — Однак питання щодо того, чи пануватиме Росія знову в цих республіках, скоріше за все буде роз'язане виходячи з їхніх економічних міркувань».

Пляшка є.

А розібратися з проблемами все одно важко

то Юрій Семенов вважає: не можна дробити виноградники, як це зробили у Вірменії, за сьогоднішніх умов це завадить самим лише жителям. Тому, на його думку, виноградні підприємства потрібно акціонувати, а виноградарські радгоспи нехай поки що залишаються у державній власності. Крім того, на думку Юрія Олексійовича, зростає небезпека вторгнення в Україну дешевих західних вин, тому держава має дуже важко регулювати їх ввезення митними тарифами і цим захищати внутрішнього виробника. Скажімо, Росія запровадила щодо вин, які завозять з України, митний тариф у розмірі 25 відсотків.

Ще одним гостем прес-клубу був директор київського колективного підприємства з випуску безалкогольних напоїв «Росника» Віктор Мошин. Підприємство засноване в грудні 1992 року на базі державного орендного підприємства «Росника» шляхом викупу його майна у власність членами трудового колективу. У процесі викупу були використані майнові сертифікати, особисті заощадження працівників та частина прибутку, заробленого колективом за час діяльності орендного підприємства.

Щодо проблем, то вони, за словами В. Мошина, такі самі, як і у всіх. Скажімо, купувє підприємство концентрат напою «Фруктадо» і розраховується із західними поставачальниками валютною, купленою на аукціоні, але коли доходить до формування ціни готової продукції, то за законом підприємство може ввести до неї лише суму витрат, що ввели до підприємства мало, якщо купувало ту саму валюту не на аукціоні, а за офіційним курсом, що, як відомо, втричі нижчий від ринкового. Тож підприємство має потрійні збитки, а на розвиток виробництва майже нічого не залишається. На запитання, що таке колективна власність і хто брав участь у викупі підприємства, В. Мошин відповів: у викупі брали участь лише працівники підприємства, члени їхніх сімей, працівники, котрі пішли на пенсію. Тобто в даному разі маємо акціонерне товариство закритого типу, бо тих, хто володіє підприємством, лише 500 чоловік, а надали всі, хто влаштувався майже на роботу, працюють тут за наймом. Хоча, мабуть, їм буде надано можливість знову придбати частину акцій. Проте відповідало, що до кінця проблеми відносин у колективному підприємстві ще не розв'язано: скажімо, що робити з тими, хто вирішив збільшитися з підприємства? Розділити власність у даному разі неможливо, а компенсаційна сума, що її підприємство в змозі виплатити за частку акцій працівника, не відповідає її реальній вартості. Отже, нерозв'язаний проблем та неузгодженостей тут ще дуже багато. Тож, перефразавши відому приказку, можна сказати: і пляшка є, а розібратися з проблемами все одно важко.

Сергій ЛАВРЕНКО.

На знімку М. КОЗЛОВСЬКОГО: один із цехів колективного підприємства «Росника».

Приватизація об'єктів у I кварталі 1994 року

(млрд. грн.)

	Всього	у тому числі по об'єктах				
		група А	група Д	група В, Г, Е	приватизованих апаратом Фонду державного майна	центрального
Кількість об'єктів	1857	1497	10	281		69
Спискова чисельність працівників, тис. чоловік	319	66,9	0,7	147,9		103,5
Вартість майна цілісних майнових комплексів	2788,4	450,4	1,4	1078		1258,7
Вартість державної частки приватизованого майна	1489,4	345,9	2,1	570,7		570,7
Фактична ціна продажу об'єктів, всього	1037,9	408,4	2,2	317		310,2
у тому числі за: приватизаційні майнові сертифікати	441,8	96,2	0,0	183,1		162,5
житлові чеки	0,0	0,0	—	—		—
грошові кошти	596	312,2	2,2	134		147,7
вільно конвертовану валюту, доларів	1357	1357	—	—		—

ПРИМІТКИ:

група А — об'єкти, вартість яких у цінах на 1 січня 1993 р. не перевищує 700 млн. грн. (крім підприємств групи Г); група В — об'єкти, вартість яких у цінах на 1 січня 1993 р. становить від 700 до 45000 млн. грн., а частка вартості фондів, що припадає на одного працюючого, не перевищує номінальної вартості приватизаційного майнового сертифіката більш як у 1,5 разів (крім підприємств групи Г); група В — об'єкти, вартість яких у цінах на 1 січня 1993 р. становить від 700 до 45000 млн. грн., а частка вартості фондів, що припадає на одного працюючого, перевищує номінальну вартість приватизаційного майнового сертифіката більш як у 1,5 разів (крім підприємств групи Г);

група Г — підприємства військово-промислового комплексу, що підлягають конверсії згідно з відповідною програмою, незалежно від їх вартості;

підприємства, приватизація яких здійснюється із залученням іноземних інвестицій за міжнародними договорами України, незалежно від їх вартості;

підприємства, вартість майна яких перевищує 45000 млн. грн.;

група Д — частки (паї, акції), що належать державі у майні підприємств із запланованою формою власності;

у разі проведення індексної балансової вартості основних фондів розмір вартості, за якою здійснюється класифікація об'єктів приватизації, збільшується на коефіцієнт індексації приватизаційних майнових сертифікатів.

За даними Мінстату України.

Чекова приватизація закінчилась. Але задоволених поки що мало

У Росії закінчилась чекова приватизація і почався II новий, грошовий, етап. Підсумки першого етапу ще підбиваються, але висловлювань з позитивного чи негативного оцінкою не бракує. Скажімо, голова Держком майна Росії Анатолій Чубайс вважає, що у 1992 році перелік урядом постанала альтернатива: або взяти процес приватизації під державний контроль, або він ітимо безконтрольний, як це було в 1991 році, коли підприємства переходили у розпорядження чиновників. Відтак на сьогодні у Росії приватизовано до 70 відсотків малих підприємств, а з 19 тисяч середніх та великих підприємств, що підлягають приватизації, 15 тисяч уже зареєстровані як акціонерні товариства. Крім того, у країні з'явилося 285 чотирьох інвестиційних фондів та 40 мільйонів акціонерів. Іншу думку має президент міжнародного фонду «Реформа» Станіслав Шаталін. Зокрема, у його доповіді «Приватизація в Росії» йдеться про те, що наявність 40 мільйонів

акціонерів, на які посилається Держком майна, ще не означає, що в країні з'явився прошарок приватних власників, оскільки, володіючи кількома акціями підприємства чи чекового фонду, вони аж ніяк не є реальними власниками. Тож, на думку Ш. Шаталіна, така приватизація відповідає передумові політичним інтересам вузького кола осіб, а з результатами скористалися нечисленні соціальні групи. Як відбуватиметься приватизація на II етапі, грошовому, етапі? Основними об'єктами приватизації на цьому етапі будуть це не продані акції вже акціонерованих підприємств, земельні ділянки під приватизованими виробничими приміщеннями і нерухомість, вартість якої за обсягом можна порівняти з приватизованим майном за весь попередній період. Реально, на думку фахівців, у грошовій приватизації зможе взяти участь до 6 відсотків населення Росії, що змогли накопичити стартовий капітал. Крім того, у грошовій приватизації на загальнонаці-

ональних умовах братимуть участь іноземні та закордонні підприємці. Через спеціально створені інвестиційні компанії у приватизації братимуть участь банки. І нарешті, намагатимуться викупити державну частку акцій своїх підприємств трудові колективи. При цьому пільги трудовим колективам на другому етапі суттєво урізані. А ціни, за якими продаватиметься майно, становитимуть шляхом відкритих торгів та аукціонів. Щодо пільг, то загальний підхід тут такий: не можна надавати однакові пільги тим, хто намагався акціонуватися, і тим, хто чинив опір приватизації. Тому за новими умовами підприємствам, що акціонувалися за першим варіантом, передаватиметься 25 відсотків привласнених безкоштовних, але «без права голосу» акцій. За другим варіантом колективу надаватиметься право викупити десять відсотків звичайних «голосуючих» акцій зі знижкою на тридцять відсотків.

Щоб проаналізувати ставлення громадян Росії до приватизаційних процесів, соціологічна служба «Мнение» на замовлення міжнародного фонду імені Пола Лазарсфельда провела опитування 3500 респондентів у 30 регіонах Російської Федерації. Результати опитування опублікувала газета «Известия».

Що Ви зробили зі своїм ваучером?

Продав за готівку	26,2	Легше	6,4
Обміняв на інші товари	2,5	Не змінився	11,9
Обміняв на акції свого підприємства	7,6	Не знаю	31,0
Обміняв на акції інвестиційного фонду	30,1	Оплата праці буде краща чи гірша?	
Обміняв на акції іншого підприємства	5,5	Краща	33,7
Залишив у себе	13,6	Гірша	17,7
Віддав родичам	12,5	Не змінився	10,0
Узагалі ваучер не одержував	1,9	Не знаю	38,6
Якщо Ви обміняли свій ваучер на акції, чи задоволений Ви таким вкладенням капіталу?		Ваше знайомство з проблемами підприємства поліпшилось чи погіршилось?	
Задоволений	20,7	Поліпшилось	31,5
Не задоволений	52,4	Погіршилось	14,5
Важко відповісти	26,9	Не змінився	16,7
Коли підприємство, на якому Ви працюєте, буде приватизоване, то до яких насаслідків це приведе? Ризик втратити роботу зменшиться чи збільшиться?		Не знаю	37,3
Зменшиться	15,4	Якості продукції, що випускається, поліпшиться чи погіршиться?	
Збільшиться	46,2	Поліпшиться	35,5
Не змінився	7,6	Погіршиться	9,9
Не знаю	30,8	Не змінився	18,1
Впливати на адміністрацію буде легше чи важче?		Не знаю	36,5
Легше	16,7	Кількість працівників на підприємстві скоротиться чи зросте?	
Важче	36,6	Скоротиться	55,6
Не змінився	11,9	Зросте	6,5
Не знаю	34,8	Не змінився	6,1
Вам доведеться працювати більш інтенсивно чи Ваша робота полегшає?		Не знаю	31,8
Інтенсивніше	50,7	Вплив робітників на адміністрацію підприємства посилюється чи ослабне?	
		Посилиться	18,6
		Ослабне	29,0
		Не змінився	14,4
		Не знаю	38,1

Продиктовано в номер

«Сенсаційне» повідомлення від В. Мукусева для радіо «Свобода»

Як відомо, в Криму впроваджені п'ять днів перебування відомий журналіст з Москви Володимир Мукусев. На півострів прибув начебто для отримання «секретних документів по дестабілізації ситуації в Криму спецслужбами України». Потім була розгорта карта зникнення Мукусева, кримська міліція оголосила розшук. Але згодом виявилось, що Мукусев поїхав відпочити на південний берег Криму. 11 липня по прибутті в Москву Мукусев зробив «сенсаційне» повідомлення, виступаючи в вечірній програмі радіо «Свобода». Сказав, що в одній із українських військових частин, дислокованих у Криму, йому дали секретний документ, складений на підставі даних, отриманих від колишнього резидента в Москві. У документі стверджується, що двома особам кавказької національності вручено 150 тисяч доларів США, щоб вони вбили Л. Кучму, якщо він стане Президентом України. У Головному управлінні Служби безпеки України у Криму, куди наш кореспондент звернувся за роз'ясненнями, повідомили, що то — «чистої (точніше — брудної) води вигадка».

Чутки про крах економіки явно перебільшені

У Києві відкрито камерний музичний театр, який очолив 33-річний музикант і диригент Герман Махарино. Новий колектив хоче об'єднати різні види мистецтва. Заявивши про себе цікавою комічною оперою американського композитора Д. Менотті «Телефон», театр дружно надає можливість показати свої твори молодим київським художникам Павлі Литовченко, Оксані Плісник, Іванові та Едуардові Бельським, Золі Лерман, Олександрі Басиній. У першому відділенні виступили із своїми вже відомими хореографічними мініатюрами артисти балету під керівництвом Георгія Ковтуна.

А щоб такий синтетичний театр відбувся узагалі, багато зусиль доклали вельмишановні пані з Міжнародного жіночого дипломатичного клубу, зокрема його президент Бонні Коффін та консул посольства Аргентини в Україні Моніка Береза. Безумовно, без спонсорів у цей справний ніби не обійшовся б. Ними стали фірми «Жемп» та «Кристані». Тож поки відкриваються театри, поки на заводських прохідних висять оголошення «Потрібні робітники», чутки про крах економіки явно перебільшені.

Голосували червоними мандатами

Сесія Хмельницької обласної Ради народних депутатів сформувала виконком, постійні комісії, затвердила структуру апарату управління. Перед розглядом організаційних питань на сесії виступили керівник соціалістичної фракції у Верховній Раді України, заступник голови Комісії з питань соціальної політики та праці Іван Чиж і поінформовав новообраних депутатів про роботу і подальші плани діяльності Верховної Ради України. Цікаво, що зміни у верхніх ешелонах влади одразу позначилися навіть на стилі технічної підготовки сесії. Депутатам вручили червоні посвідчення старого зразка.

«Грінпіс» за чисту воду

У Херсонському морському порту кинуло якір невеличке судно «Мобі Дік», яке належить «Грінпісу». Воно проводить природоохоронну акцію «Вода для життя». За 15 днів судно планувало пройти шлях від Херсона до Києва. Під час зупинки у прибережних промислових центрах спеціалісти цієї міжнародної організації та її Українського національного відділення проводилимуть соціологічні дослідження, агітаційно-пропагандистські заходи, спрямовані на розв'язання екологічних проблем Придніпров'я.

Перша книга першого тому «Книги Пам'яті України» (Запорізька область) вийшла у світ. До першого тому (друга його книга з'явиться найближчим часом) увійшли прізвища полеглих у роки Великої Вітчизняної на території області мешканців обласного центру, тож Запорізький міськвиконком має намір передати 2600 примірників (із загальної трьох тисяч) сім'ям загиблих, решту — до державних бібліотек, музеїв, вузів.

До 50-річчя Великої Перемоги плановано завершити роботу над

КНИГА ПАМ'ЯТІ

виданням 12 томів «Книги Пам'яті» Запорізької області. У них буде увічнено близько 120 тисяч військовослужбовців, підпільників, партизанів, розвідників, які ціною власного життя не дозволили панувати на землі фашистській чумі. До 12-го, додаткового, тому ввійдуть списки похованих на території області, дані про яких не вдалося з'ясувати сповна, а також списки заборонених у фашистських таборах на

запорізькій землі та саперів, котрі загинули під час розмінування після визволення краю.

Фінансували видання обласна держадміністрація, міськвиконком, підприємства «Запорізькосталь», «Мотор Січ», «Запорізькосталь», «Азарт», «Азарт» тощо.

У планах редакційної колегії — видання книги про реабілітованих, увічнення імен учасників локальних воєн.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Облігації випускає міськвиконком

Новокаховський міськвиконком розраховує одержати від міліардів карбованців від реалізації своїх облігацій, яких випустить 80 тисяч — стільки саме мешканців у місті. Ім'яний цінний папір номінальною вартістю 100 тисяч карбованців продають у фінансділі міськвиконкому.

Як повідомив голова міськради Вадим Мерзлов, до такого заходу місцева влада вдалася не випадково. Потрібно кошти на спорудження вкрай необхідних місту об'єктів. Передовсім виручені від продажу облігацій гроші

йдуть на потреби стаціонарної школи, банно-прачальної комбінату, середньої школи, бо фінансування цих об'єктів через спад виробництва і зменшення надходжень до бюджету досить проблематичне. Власникам облігацій, а ними можуть бути лише мешканці Нової Каховки, гарантує щомісячні дивіденди з урахуванням інфляції. Хоч і невеликі ніби в людей домашні «капітали», але участь в акції міськвиконкому стане для

них як і засобом збереження заощаджень. Міськвиконком вирішив не продавати всіх тираж облігацій комерційному банку (це одразу позбавило б його клопотів, пов'язаних з розподілом цінних паперів), а залучити до благодійної справи громадян, які мають стати співучасниками у реалізації програм розвитку міста.

Іван КАЛІНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Літні розсади з комп'ютером

Для 150 школярів Лутанська відтепер немає проблем літнього відпочинку.

Першого липня в обласній юнацькій бібліотеці урочисто відкрили комп'ютерний курс для підлітків. Проте до клубу приймають з 6-річного віку до найстаршого шкільного. З урахуванням того обставини в просторому комп'ютерному залі дітей навчають за двома напрямками: ігровим та володіння програмуванням.

Директор бібліотеки Світлана Аладжалан помітила, що нинішнього літа читачів стало, як ніколи, багато: певне, позначилися ціни на путівки до дитячих таборів. А ось тепер тут — ніде пальця пропустити. Дітей особливо цікавить література з комп'ютерного навчання, якої в бібліотеці достатньо.

Мають, треба розширювати комп'ютерний зал, — каже Світлана Олександрівна. — Так багато дітей хочуть у нас навчатися.

Треба розширювати! І не сказано вже першого дня роботи клубу. Хорошу справу допомогли здійснити спонсори клубу: відділення «Градобанк», обласний комітет у справах молоді, міське кабельне телебачення.

Анатолій КОВЕЛЬНИК.

Лутанська область.

Екскурсія туди, куди краще не потрапляти

Група неповнолітніх з Овруцького району Житомирщини здійснила поїздку в Коростень. Туди їхали — жартами перекидалися, а от додому верталися без веселощів, у роздумях.

Екскурсія — то в даному разі виконання намічених у районі заходів щодо зниження злочинності та правопорушень серед неповнолітніх. Організували її райвідділ внутрішніх справ спільно з відділом у справах молоді та спорту. Екскурсантами були неповнолітні, які перебувають на обліку в інспекції, а відвідали вони Коростенську установу ЯО-309/71. Там вони ознайомилися з умовами, в яких відбуваються строки покарання засуджених, спілкувалися з ними. Як хотілося б вірити, що побувати там ще раз, вже не на екскурсії, їм не захочеться...

Олексій КАВУН.

Житомир.

«Просвіта» — для дітей

60 дітей оздоровляються у дитячо-спортивному таборі «Старт», що розташований у мальовничій місцевості на березі Ворскли неподалік села Крутий Берег Полтавського району. Потурбувалися про відпочинок Полтавська філія Суспільної служби України та очолюване Миколою Кульчинським крайове об'єднання товариства «Просвіта». Як співініціатори голова філії ССУ Ганна Кириченко, путівки придбано переважно за даних з малозабезпечених сімей, яких нині через економічний скрутний час не вистачає. Школярів з Галича (організували їх приїзд до обласного центру радянські райорганізації Руху та «Союзу українців») і Полтави не надішлють уміти: вивчатимуть історію українського козацтва, відвідають полтавські музеї, ознайомляться з пам'ятками старовини. У цьому учини допоможуть педагог Антоніна Даниленко та активісти «Просвіти» Володимир й Агнеса Гуріні.

Олег ПУСТОВГАР.

Полтавська область.
На фото Сергій КЕШЕВАРОВА: діти танцюють.

«Молода Волинь» — популярна на Волині

Після опитування, проведеного серед кіоскерів Луцька, виявилось, що з місцевих газет найпопулярнішою є газета «Молода Волинь». Всім тисячам примірників, які надходять у роздріб, читачі розпитувають за день. Однією з причин популярності газети, яку редагує ось уже п'ятнадцять років Василь Простопчук, є те, що на її сторінках завжди можна знайти цікаву інформацію.

Адже нині читачам нема часу на читання великих, «нудно-повчальних» статей. Постійним читачем цієї газети є і власкор «Голосу України» у Волинській області, який підтверджує думку кіоскерів, що «Молода Волинь» — цікава газета.

Богдан БЕРЕГЕТА.

Волинська область.

Та, що по хвилях біжить

Саме такий офіційний символ до 200-річчя з дня заснування Одеси — постать міфічної дівчини, що біжить по морських хвилях — затверджений виконавчим комітетом цього міста. В руках у неї — піднятий над головою щит, яким вона ніби виставляє усіх добрих людей. В обрамленні квітів — цифри «1794—1994». Серед багатьох представлених зразків жарту, а згодом і міськвиконком зупинився саме на цій роботі художниці Вілени Рудник, Юрія Кольцова та Владислава Боржкова.

Георгій ВОРОТНИК.

Одеса.

УПФ набула нового статусу

Відбулася реорганізація Української правничої фундації. Віднині УПФ набула статусу благодійного фонду, головною метою діяльності якого є сприяння створенню нової правової системи України, такої, яка б відповідала змісту і засадничим вимогам правової держави. Фундація здійснюватиме благодійну діяльність як у матеріальній, так і в нематеріальній формах у вигляді пожертвувань грошей, цінних паперів тощо.

На зборах засновників було ухвалено нову редакцію Статуту УПФ. Відтепер вищим органом управління фундації буде наглядна рада у складі 15 чоловік. Не менш як дві третини з них мають бути громадянами України. Головою наглядової ради обрано професора Леоніда Юзькова.

У свою чергу наглядова рада утворила дорадчий збори УПФ як консультативно-дорадчий орган. До їх складу ввійшли найвідоміші правники України, ряди зарубіжних держав. Головою дорадчих зборів обрано професора Федора Бурчака.

Визначив виконавчим органом УПФ став комітет управління в складі 5 осіб. Президентом УПФ, який водночас очолює комітет управління, обрано народного депутата України Сергія Головатого.

Прес-центр Української правничої фундації.

Буковина вшановує Ольжича

Олег Ольжич залишив глибокий слід на терені нашого краю. Він брав участь у археологічних розкопках древньослов'янських поселень поблизу села Шипинці Кічманського району і на основі знайдених пам'яток написав кілька блискучих історичних праць, що принесли йому світове визнання. Ольжич допомагав сплиняти на ноги буковинський журналістський і тридцять років, редагував у Чернівцях часопис «Самостійна думка», був одним із засновників дитячого журналу «Ластівка». Ці видання допомагали будити громадську і політичну свідомість буковинців, закликали їх до боротьби за свободу і незалежність України.

З нагоди ювілею Олега Ольжича в Чернівцях його іменем названо одну з вулиць, відкрито меморіальну дошку.

У муздрамтеатрі імені Ольги Кобилянської відбувся урочистий вечір, присвячений подвигам Ольжича.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Чого не зробиш за «зелені»!

Геннадій Матопатенко та В'ячеслав Корж, яким закортіло вишити, попросили грошей у чернівецьких міняй. «Валюту треба заробити!» — почули у відповідь. І згодилися проїхати голими по центру міста за 70 доларів.

Невідомо, чи дали б міняйлі їм долари, але проїхатися містом «нудистам» не вдалося. На старожі моралі чернівецькі став наряд міліції. Нині арештовані чекають на вирок суду.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівці.

Будують мури і вимагають гуманності

«Верховний комісаріат ООН у справах біженців зобов'язує Болгарію приймати і злочинців з Азії та Африки». «Нам пропонується прийняти 100 тисяч біженців» — під такими та подібними до них заголовками болгарські газети коментують міжнародний симпозиум, який завершив свою роботу в Софії. Участь у ньому взяли делегації майже всіх країн Центральної та Східної Європи. Нашу делегацію очолював заступник міністра у справах національностей і міграції Олександр Піскув.

Джон Хорекенс, який керує регіональним бюро комісаріату ООН для Центральної та Східної Європи, очевидно, не сподівався на одностайність у такій позиції делегації колишніх соціалістичних країн: «Поки що ми не в змозі приймати біженців». Вони поспішилися на економічні причини, відсутність правової осно-

На зв'язку — Софія

ви тощо. Та й, власне, більшість цих держав, включно й Україна, ще не приєдналися до Конвенції про біженців.

Симпозиум, безумовно, був корисний. «По-перше, ми всі зібралися разом, по-друге, обмінялися думками, Україна заявила про свої проблеми, зокрема про повернення до Криму депортованих народів», — сказав для «ГУ» О. Піскув. До речі, повідомив він, нам хотіли нав'язати думку, що кримські татари — це не проблема біженців, з чим, звичайно, наша делегація не погодилася. Україна власним коштом реалізує програму, в якій західні експерти не змогли нічим нам зарадити. До того ж не виконується й бішкевська угода про допомогу депортованим народам.

Нині в Україні, за деякими даними, перебуває 300—600 неле-

гальних мігрантів, а міграційної служби, щоби контролювати цей потік, немає. Хоча кінцева мета цих бідолах з Азії та Африки — не колишні соціалісти, а Західна Європа. Однак західні держави відгородилися від них законодавчим муром. То неже комусь хочеться перетворити колишній соціалістичний табір на відстійник? Більш, ніж очевидно, що проблему біженців не можна розглядати без урахування насамперед національних інтересів. І саме ці інтереси й боролися делегації країн Центральної та Східної Європи.

Між іншим, робота симпозиуму збіглася з повідомленням Бухарестського радіо про те, що Румунія відправила додому 36 громадян Шрі-Ланки, які намагалися потрапити на Захід. І ця інформація ніскільки не збентежила керівника румунської делегації на симпозиумі.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Результати

Рівнятися на західних сусідів

У країнах Центральної і Східної Європи, за винятком нових незалежних держав, що народилися, поточною року відзначено деяке погіршення виробництва. Про це йдеться в поданій щорічній доповіді Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР), присвяченій останнім тенденціям у світовій економіці до кінця 1995 р.

Судячи з усього, нижню точку кризи пройдено ще 1993 року не тільки в Польщі, а й в Угорщині, й в Чехії. Зросло виробництво, але у Чехії промисловість падає порівняно з сферою послуг. Інфляція, що пішла на спад, залишається, проте, поки що значно вищою, ніж у розвинених країнах Заходу. Падіння валового внутрішнього продукту в країнах Східної Європи сповільнилося ще в 1993 році. Щодо перспектив на 1994 і 1995 роки, то в доповіді ОЕСР відзначено, що ВВП має збільшитися в усіх країнах, окрім республік колишнього СРСР. У Польщі очікується зростання виробництва на 4 відсотки на кінець 1994 року і 3 відсотки в 1995 році, в Чехії у 1995 році він становитиме 5 відсотків, в Угорщині — 2 відсотки. Інфляція залишається серйозною проблемою для всіх країн Східної і Центральної Європи. В 1993 році її темпи становили в Болгарії — 64 відсотки, в Чехії — 21, в Польщі — 37, в Румунії — 295, в Росії — 900, в Україні — 3500 відсотків. Не скрізь розроблено юридичну базу дотримання фінансової дисципліни та банкрутства, не досягнуто незалежності підприємств від державного бюджету. В Росії, де темпи приватизації були швидкі, традиційні стосунки між підприємствами і державою майже не змінилися, і кредити надають без врахування критеріїв ринку.

Темпи інфляції скоротилися в майбутньому році в Болгарії до 40 відсотків, в Чехії — до 10, в Росії вони становитимуть у 1994 році 450 відсотків, а в 1995 р. не перевищать 150 відсотків. Експертам ОЕСР поки що важко визначити, який буде рівень інфляції в Україні.

Франс Пресс.

За чутками і компетентно

Президента вбивати не збиралися

онацисти разом з південноафриканськими ультраправими угрупованнями готували замах на Н. Манделу під час його інавгурації 10 травня як нового глави держави. За твердженнями газети, ек-

стремісти планували обстріляти з мінометів урядовий комплекс «Юніон білдінгс» у Преторії, перед яким відбувалася церемонія приведення Президента до присяги. На ній були присутні більш як 150 делегатів з різних країн світу й кілька десятків тисяч глядачів.

Юрій ПИЧУГІН.

За кулісами

Добрій державі й НБСЄ не заважає

Окреслюється певні корисувачі у російському плані мирного врегулювання карабаського конфлікту. Після невдалої спроби усунути НБСЄ та ООН від розв'язання конфлікту Росія змінила тактику — вона виступила за розв'язання карабаського конфлікту зусиллями країн регіону.

Особистий представник Президента РФ у справах Нагірного Карабаха Володимир Казимиров відвідав Баку, Єреван, Тегеран і Єрewan.

Під час його візиту до Тегерана, за неофіційною інформацією, іранська сторона висловила серйозне занепокоєння зростанням впливу західних країн, і перудісія США, на врегулювання вірмено-азербайджан-

ського конфлікту. Іранські дипломати обстоюють регіональні розв'язання карабаського проблеми зусиллями Ірану, Туреччини та інших сусідніх країн.

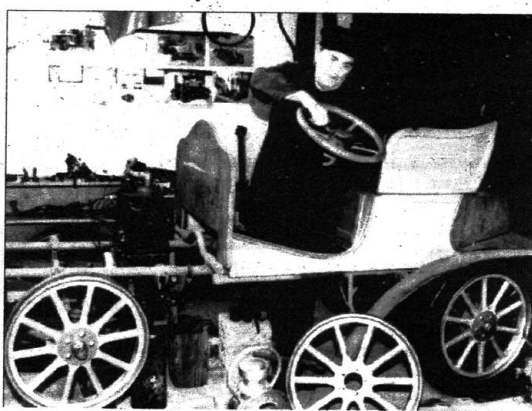
Є точка зору, що Росія обрала дану тактику як спосіб, що дає змогу здихатися участі НБСЄ у розв'язанні конфлікту. Як відомо, усунути Іран чи Туреччину багатьо легше, ніж міжнародні організації. Поштовхом до реалізації, на думку спостерігачів, може слугувати втрата нових азербайджанських територій.

Роман АЛІБЕВ.

Фотофакт

До міжнародного ралі автомобілів-етерпанів на маршруті Лондон — морський курорт Брайтон підготувався мешканець Німеччини Хайнц Цюхе з Цербіра. Шеф приватної таксомоторної фірми має обмаль вільного часу, проте він завершив складання копії «Рекс Сімплекс». Зразок техніки 1902 року, в котрому чимало дерев'яних деталей, має мотор потужністю 6 кіловатт.

Фото Центріблнд.

Ситуація

Вожді просто так не падають

На захист пам'ятника Леніну на центральному майдані Бішкеку виступила партія комуністів Киргизстану. Якщо місцева влада, у відповідь на недавні вимоги деяких суспільно-політичних орга-

нізацій, наважиться на демонтаж монумента, то ленінці на знак протесту «піднімуть» трудові та учбові колективи.

Богдан ДЕНИСЕНКО.

Продиктовано в номер

Вирішено провести референдум

Сейм Литви прийняв рішення провести в країні 27 серпня референдум з економічних питань, якого добивалася правляча партія «Союз Вітчизни» (консерватори Литви). Основним питанням запропонованого конституційного закону є стократна індексація вкладів населення в ощадбанках з 11 березня 1990 року. На ці цілі в держбюджеті Литви уряд муситиме додатково віднайти близько 8 мільярдів літів.

Поблизу Відемого озера

Угорщина надає Україні посильну допомогу в оздоровленні дітей, які потерпіли внаслідок чорнобильської катастрофи. Так, нещодавно в Балатонелле, що поблизу відомого озера, організовано лікування та відпочинок 30 українських дітей, матері яких ще до їх народження були евакуйовані з Прип'яті після вибуху на ЧАЕС.

Потроєм місячного перебування в Балатонелле наші діти подорожували з однокласниками з місцевої гімназії, навіть підготували спільний концерт. За можливість оздоровитися та відпочити маленьких чорнобильців найперше зазвичай фонд «Коліска», що реабілітаційного центру для дітей, що потерпіли від катастрофи на ЧАЕС, а також співробітникам посольства України в Угорщині, які регулярно цікавилися умовами їх життя та лікування.

Свободі, рівності, братерству — 205 років

14 липня 1789 року здійснилася перша з усіх демократичних революцій — Велика французька «Свобода Рівність! Братерство!» — три гасла, кинуті революціонерами, протягом двох століть де з революціями, де мирним шляхом ставали пануючими у суспільстві. А що стосується самої Франції, то 14 липня — День взяття Бастилії — стало для неї Національним святом, яке відзначається ось уже два століття. 16 липня й Україна відзначає своє свято — День прийняття Декларації про державний суверенітет, проте тільки четвертий раз. Сподіваємося, що наше буде таке ж довголітнє, як у французів. А сьогодні — вітаємо Францію і заздримо — у них вихідний!

Допомога Україні в рамках програми Нанна-Лугара

Сполучені Штати Америки в рамках програми допомоги по надійному і безпечному демонтажу ядерної зброї 30 червня уклали в Києві два контракти на загальну суму 3211114 американських доларів з однією українською і однією американською фірмою.

Українська «Альта круш компані» і американська «Техмідзайн оф Хьюстон, Техас» поставлять загалом 2100 метричних тонн авіаційного палива, керосину, палива для обігрівання, бензину та інших матеріалів. Ці матеріали будуть доставлені в Первомайськ та інші пункти призначення поблизу Первомайська з тим, щоб допомогти Україні в проведенні процесу деактивації ядерних ракет. Ці матеріали, про які просило Міністерство оборони, вже почали привозити в Первомайськ.

Візит дипломатів Великобританії

Англіські дипломати — заступник державного підсекретаря закордонних справ і у справах співдружності Великобританії Роб Янг і Надзвичайний і Повноважений посол Великобританії в Україні Саймон Хіманс — здійснили робочий візит до Одеси. Під час зустрічей з керівниками області і міста високі гості цікавилися проблемами, пов'язаними з створенням вільних економічних зон, розвитком фермерських господарств, спільних підприємств, можливостями виходу регіону на європейський і світовий ринки, а також ходом приватизації, регіональної політикою, перспективою розширення українсько-британських відносин.

Чим менше й гірше, тим... краще

До такого висновку доводить сільських виробників нинішня податкова система

Нашу розмову про те, як впливає на роботу селян діюча податкова політика, народний депутат України В. Степенко почав з таких конкретних прикладів.

— Наше колективне господарство ім. Воробського, що на Полтавщині, за 5 місяців нинішнього року реалізувало продукції на 8 мільярдів 200 мільйонів карбованців. Це добрий показник. Але водночас ми заплатили 2 мільярди 400 мільйонів податку на добавлену вартість.

Ми взяли насіння цукрових буряків на Іванківській насінній станції Сумської області і їхню технологію вирощування без затрат ручної праці. Посіяли 250 гектарів. Зріє чудовий врожай. За нашими підрахунками, буде щонайменше 400 тонн з гектара. Радити б! Але коли я прикинув, якими будуть акційний збір і податок за цукор, повірте, кинуло в жар. А виростало б по 100 центів — нам було б краще. Чому? Та тому, що в нас у п'ять разів були б менші затрати матеріальних, трудових ресурсів, різних клопотів. Лепше жити було б. Той, хто працює, вирощує продукції більше, платить такий податок, що йому невідгледно так господарювати, бо всі затрати з'їдає податок. І постає слушне питання: нарощувати виробництво продукції чи ні?

Ми всі нині тільки й говоримо: доки не заприцює економіка, неможливо вирішувати соціальні питання. А виробництво, у свою чергу, не може працювати за такого оподаткування.

— Чим же тоді, на ваш погляд, керувалися автори діючої податкової системи?

— Чим загодило, але не здоровим глуздом!

— Податки завжди були, є і будуть. Яку ви, Василю Івановичу, систему оподаткування пропонуєте?

— Я пропонував раніше і зараз відстоюю: треба, щоб сільгоспвиробнику був єдиний податок — на землю. Існує система оцінки землі залежно від її якості. Відомо, на якій земельній ділянці може бути врожай, яка «собиравість», затрати на його збирання. Отже, враховуючи родючість землі, буде і різний податок. Але якщо господарство вирощує

більше продукції, його працівники матимуть кращий прибуток, краще житимуть. Якщо слабкий господарник, погано працюючі люди, то і господарство їхнє занедабане.

Податкова система має бути стабільною. Я, як керівник господарства, повинен бути впевнений, що оцей податок, хай не вічний, але буде діяти два, три, п'ять років. Тоді можна буде розраховувати, планувати свою працю і виробництво. Державі прийдуть ті ж самі гроші. А хто не вироблятиме більше продукції, його життя змусить працювати краще. Бо за землю буде заплачено наперед. Це все одно, що плата за телевизор, узятий на прокат. Ви платите не за час, скільки він працює, а за час, скільки триматимете його в себе.

Якщо ми податками не відрегулюємо відносини держави з товаровиробниками, відносини товаровиробників між собою, не поставимо їх в рівні умови, ніяких змін на краще у нас не буде. За нинішньої податкової системи у людей вивають віру у тасло, коли краще працюватимеш, краще житимеш.

— А чи ви порушували питання про перегляд податкової системи?

— Я робив депутатський запит. Кажу про це скрізь і всюди. У мене багато одностайців. Бо така ж картина і в промисловості, і в переробній галузі. Питання про податок треба розглядати разом з бюджетом. Але й тут парадокс. Іде сьомий місяць, а бюджету й досі немає.

— Хто має сказати тут своє слово?

— У цьому майже всі депутати одностайні. Є протокольні доручення Верховної Ради Кабінетові міністрів вивчити його. Але що ми спостерігаємо? При призначенні на високі пости всі погоджуються: податкова політика погана, а приходять до влади — і нічого не роблять для її перегляду. А сьогодні як змусити людей працювати краще? Лише економічними важелями. І один з таких важелів — податок.

Інтер'ю взяв
Яків ГАЛЧЕНКО.

Культура

Лірика, авангард і вічна музика

Роман Кофман: «Мистецтво завжди має бути розраховане на передову частину суспільства»

— Цей концерт — ваша перша творча робота з Кремером?

— Ні. Нинішнього року — своєрідний ювілей — 20 років з дня нашого першого концерту. Він відбувся в грудні 1974 року. Описав ми грали ще разом кілька разів до від'їзду Плонна з колишнього Радянського Союзу. Ми зустрічалися з ним в Австрії, коли 1990 року він запросив мене на свій фестиваль. Це був уже його десятий ювілейний фестиваль, на якому я диригував Зальцбургським камерним оркестром.

— Програма концерту була досить цікава. Розкажіть, будь ласка, про твори, що звучали.

— Програма справді цікава, розрахована на музичну еліту. І, слава Богу, бо той факт, що здається неперечним, нібито мистецтво належить народу, є хибний. Воно не може належати нікому. Це, поперше. А по-друге, мистецтво завжди має бути розраховане на передову частину суспільства. Отже, кажучи цим, дещо скомпрометованим словом, на еліту. Якщо пригадає історію музики, то дуже часто твори, що їх писали свого часу для еліти, ставали через певний період класикою.

Щодо музики, яка звучала в концерті, то можна сказати, що вона дуже різна. Можна неюмовірно лаконічний, просто лапідарний. Він користуватися мінімальними засобами для втілення своїх ідей. Сильвестров щедріший у засобах виразності, фарб. Шостакович також цілком відірваний від і підходу, і за філософією. Три дуже різних композиторів. Що їх об'єднує? Це якийсь поріг духовності, присутній у всіх трьох творцях. Уся ця музика дуже духовна. В ній немає жодного побутового (в хорошому розумінні), вона настільки демократична,

У Великому залі Київської консерваторії з величезним успіхом пройшов концерт видатного скрипаля Гідона Кремера. Він виступив з програмою з творів Ріко Парті («Фратрес»), Дмитра Шостаковича (Другий концерт для скрипки з оркестром) і Валентина Сильвестрова (Симфонія для скрипки, струнних та ударних). Державним заслуженим академічним симфонічним оркестром України диригував Роман Кофман. Чудова гра відомих музикантів викликала нечувані успіхи у слухачів. Публіка триумфувала, вибухаючи шквалами оплесків. Неодноразово викликали «на біс» й стиглого скрипалю. Після концерту ми розмовляли про творчий вечір із заслуженим діячем мистецтва України Романом КОФМАНОМ.

наскільки демократична справжня духовність.

Симфонію Сильвестрова Гідон Кремер урів до свого концерту тому, що творч присвячено йому. Він так і називається — «Присвята» («Посвящение»). Твір написано 1991 року і перше його виконання відбулося в Берліні в листопаді минулого року. Виконував Гідон Кремер і Берлінський оркестр під керівництвом Давида Шленкера.

— Отже у нас «Присвята» ще не виконували?

— Ні. Це вперше.

— Розкажіть, будь ласка, про Плонна Кремера.

— Кремер — уродженець Риги, вихованець Московської консерваторії по класу Ойстраха. Він — лауреат багатьох конкурсів: королів Єлизавети в Брюсселі, конкурсу в Монреалі, імені Паганіні в Генуї, імені Чайковського в Москві. Гідон Кремер виїхав з Радянського Союзу наприкінці 70-х. Хоча емігрантом його назвати в повній мірі не можна, бо він зберігав свій паспорт. Приймати якийсь інше громадянство він не хотів. Зараз Кремер живе в Парижі.

У колишньому Радянському Союзі Гідон Кремер був першим, хто відкрив і дуже достойно повстав проти порядків, що панували в концертному житті Москви. Він не політичний дисидент, в політику не втручався ні тоді, ні тепер. Просто завадав для себе й для інших права здобити за кордон 365 разів на рік замість належних 90 і грати з тими оркестрами і диригентами, з якими він хоче. Йому не дозволили, та його виступили. І якийсь обійшовся без відкритого скандалу. Хоча потім у нього були проблеми з концертами тут. Його перестали запрошувати.

— Чим викликаний ваш інте-

рес і Плонна Кремера до музики Сильвестрова? Скажіть чи навапак легко її виконувати?

— Почну з другої частини запитання. Виконувати музику дуже складно. Партитури складні за взаємодією різних ліній. Музику Сильвестрова не можна грати, не зловивши всі технологічні труднощі, і при цьому почувати вільно.

— Тобто творці мають виконувати майстри-віртуози?

— Так, ті, хто цілком заволодів текстом і на момент виконання не думають про сутю технічні завдання. Чим викликало мій інтерес до музики Сильвестрова? Я грав багато його творів, Гідон Кремер — уперше. В моєму репертуарі бу П'ята, Четверта й П'ята симфонії. П'ята навіть присвячена мені. Валентин Сильвестров не зразу прийняв мене як диригентів. Він — людина, котра дуже ретивно ставилася до виконання своїх музики. Після того, як я виконав його Серенаду для струнних, він почав довіряти мені виконання своїх творів. Для мене важливо в його музиці діти речі. Перше — це рівень духовності, планка, нижче від якої у жодному із своїх творів він не опускається. І друге. Дуже багато авангардистів усе ж конструюють свою музику, виходячи з якоїсь даної, придуманої ними самими системи, і втілюють її з різним ступенем таланту. Сильвестров — один з небагатьох ліриків у авангарді. Його музика насичена щирим, теплим, безпосереднім почуттям, якого немає у багатьох авангардистів. Ось це мене приваблює в його творчості найбільше. Це ж хочеться передати слухачам.

Розмову взяла
Надія ГОРОВА.

Реклама

**МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ
INTERNATIONAL MANAGEMENT INSTITUTE
(МІМ-КИЇВ)**

**Оголошує конкурсний набір слухачів
на ліцензований програму "Мастер ділової адміністрації"
в галузі зовнішньо-економічної діяльності (МДА) на 1995
учбовий рік (денну форму навчання).**

Документи: анкета, автобіографія, копія диплому про вищу освіту, (вчену ступінь), лист - рекомендація організації, котра направляє кандидата з гарантією про оплату за навчання, 4 фотокартки 4х6 см (для іноземного паспорту) приймаються до 1 грудня 1994 року за адресою:
**252057, Київ, пр.Перемоги, 54/1,
тел. (044) 446-21-86, 441-20-84
факс (044) 446-24-47**

ФІРМА Технік ПРОПОНУЄ
ВІСЛАДУ У КИЄВІ

- Невисока продуктивність 0,5 - 1 т/міну для промисл. та фермерськ. цілей з технологією та послугами - 129 грн. з/р.
- Листопопелювач-солома-пелюшок - 445 грн/міну з/р.
- 20 жов. з/р.
- Станки для виготовлення вафель, м.столовничка

252060 м. Київ-60,
вул. Шереміт, 35
тел./факс (044) 440 94 15

**Організація реалізує автошини 260 R 508
(ЗИЛ, КАМАЗ) і 300 R 508
(МАЗ, ІКАРУС).
Тел.: (044) 229-69-03, 229-86-84.**

Арбитражним судом Черновицької області (274010, г.Черновці, ул. О.Кобылянской № 14) возбуждено дело № 208 от 4.04.1994 года о банкротстве кооператива «ПРИРОДА» (274010, г.Черновці, ул.Стефаніка, 126, р/счет № 46032 банк «Україна» МФО 35617 г.Черновці).

АВТОМОБИЛЬ

Volkswagen Group

SKODA

Безопасность, комфорт, надежность, скорость

Шестилетняя гарантия против проржавления
Обеспечение запасными частями
Сервисное обслуживание
Гарантия в течение года

**Приобретая автомобиль «Шкода»
Вы экономите на бензине и запасных частях**

А/О «НЕКОС» (044) 224-31-03, 224-11-53

Продажа со склада в Киеве. Форма оплаты любая

Пані та панове!

«ПРАВЕКС-БАНК»

• **надає**
валютні та
карбованцеві кредити
юридичним та фізичним
особам під заставу
нерухомості, цінних речей,
антикваріату;

• **пропонує**
20% річних у валюті
по вкладах юридичних
та фізичних осіб;

• **займає**
платежі до країн
ближнього і дальнього
зарубіжжя через власні прями
кореспондентські рахунки у
найкращих банках світу;

• **виначає**
готівку у будь-якій
валюті
по дорожніх чеках American
Express, Visa, Thomas Cook,
і кредитних картках Visa,
Eurocard/Mastercard,
Diners Club International.

Адреса: Київ-21, Кловський узвіз, 9/2.
Телефони: 294-79-96, 294-85-49, 294-82-22.
Факс (044) 294-84-00.
Телекс 631250 ALINA SU.

**Вам необходимы эффективные
медикаменты — обращайтесь к нам**
Предлагаем оптовыми партиями со склада в
Луганске по самым выгодным для вас ценам —
медикаменты пр-ва Венгрии:

Наименование	Упаковка
Но-шпа	тбл. 100
Тавегил	тбл. 20
Ауробин	мазь 1 x 20 г
Бутадион	мазь 1 x 20 г
Кавинтон	тбл. 50 x 5 мг
Декaris	тбл. 1 x 150 мг
Дермозолон	мазь 1 x 5 мг
Фторокорт	мазь 1 x 15 г
Гистодил	тбл. 50 x 200 мг
Гистодил	амп. 10 x 20 мл 200 мг
Имодиум	капс. 20 x 2 мг
Микрофоллин	тбл. 10 x 0,05 мг

Мидокалм	амп. 5 x 1 мл 100 мг
Овидон	тбл. 21
Панангин	амп. 5 x 10 мл
Постинор	тбл. 10 x 0,75 мг
Преднизолон	тбл. 100 x 5 мг
Реоприн	амп. 5 x 5 мл
Ригевидон	тбл. 3 x 21
Сирипар	амп. 100 гамма 5 x 10 мл
Суринал	тбл. 20 x 5 мг
Лидокаин	аэрозоль 65 гр
Липольфен	драже № 20
Супрастин	тбл. № 20

**Дефицитные медикаменты и медтехника
пр-ва Болгарии**

**Предлагаем оптовыми партиями со складов
в Луганске и Киеве по самым низким ценам:**

Наименование	Упаковка
Карсил	тбл. № 80
Альмагель	сироп 170 г
Анальгин-хинин	тбл. № 10
Беналгин	тбл. № 10
Бронхолитин	сироп 125 г
Индометацин	гель 40 г
Седалгин	тбл. № 10
Спазмолгон	тбл. № 20
Троксевазин	капс. 300 мг № 50
Троксевазин	гель 45 г
Циннаризин	тбл. № 50
Темпалгин	тбл. № 10
Доксакилин	капс. 100 мг № 6
Циметидин	тбл. 200 мг № 100

Шприцы одноразовые 2 мл, 2 мл, (инсу-
лин), 5 мл, 10 мл, 20 мл
Системы для переливания крови
Получение товара по факту поступления
денег на р/с.
Самовывоз.

**Контактные телефоны
в Луганске**
(0642) 47-98-24, 41-30-72,
55-40-26, 54-28-71.
**Факс (0642) 54-28-71,
52-72-80.**

**Государственное производственное
объединение «Прозекс»
реализует со склада
в г. Днепропетровске
пиломатериалы хвойных пород:**

шпалы железнодорожные широкой
колеи (не пропитанные);
брус в ассортименте;
доску обрезную и необрезную любой тол-
щины.

Изготавливает и реализует:
доску для пола, плитус, наличник, двер-
ные блоки, рейку декоративную;
наборы кухонной мебели из массивной
древесины.

Принимаем заказы на изготовление сто-
лярных изделий для строящихся объектов.

Наш адрес: 320070, г. Днепропетровск,
пр. К. Маркса, 60, к.529.

Телефоны: (0562) 45-21-32, 44-06-23.

Телефакс: (0562) 44-06-23.

**ВНИМАНИЮ РУКОВОДИТЕЛЕЙ
ПРЕДПРИЯТИЙ
РЕАЛИЗУЕМ СО СКЛАДА В КИЕВЕ**
Сепараторы-слинкоотделители: ОСБ-1
тонна/час, ОС-2ТЗ — 5 тонн/час,
ОС-2Д500 и другие.

СТАНКИ
Товарные — 1Н65, 16К40, МК6056, 1К62
и другие.
Фрезерные — 6Т12, 6Т33, 6Т82Г и другие.
Ножницы гильотинные — НК3418-6,3 мм;
НК3416-4 мм.
Телефоны (044) 552-97-82, 552-96-74,
552-92-83.

**Пропонуємо під
замовлення з заводу
автомобілі
УАЗ 31512
всіх модифікацій
і запчастини.
Попередня оплата
в Києві
в карбованцях.
Тел.: (044) 268-71-11,
268-74-16.**

ЩОТИЖНЯ
ІНФОРМАЦІО-
АНАЛІТИЧНА
ТЕЛЕПЕРЕДАЧА,
ЯКА ВИХОДИТЬ
ЩОПЕТЕРГА
НА ТИЖКА-ТВ

74 ліній
наший ефір

ОГЛЯД ЕКОНОМІЧНИХ ПОДІЙ В РЕГІОНАХ

